

bos en Berkouwer een benauwende voortgang. Daar moet scherp op gelet worden. Zoals we Ridderbos reeds hoorden zeggen: Kuyper heeft in heel zijn brede oeuvre over deze materie nergens gesproken over een gunstige gezindheid Gods jegens alle mensen. Wellicht heeft hij hier nog de gevaren van zijn „proeve“ gezien en gevreesd en willen vermijden. Maar daarna is de kritiek van b.v. Greijdanus en Schilder gekomen op de conceptie van Kuyper. Een kritiek, die eerbiedig o.a. de belijdenis van Dordrecht in rekening wilde brengen óók in het spreken over de onderhouding Gods en in het waardeeren van de natuurlijke gaven. Die kritiek moest toegestemd of er moest stelling tegen genomen worden. Van tweeën één. Maar dit hield in, dat ná het uitbrengen van die kritiek de situatie nooit meer worden kon als daarvoor. Kuyper kon nog de vraag naar de gezindheid Gods op den achtergrond houden, maar zij, die hem ondanks de uitgebrachte kritiek juist in zijn fouten vast wilden houden, Zij moesten verder. En ze zijn verder gegaan! Heeft Kuyper niet gesproken over de lankmoedigheid Gods als achtergrond van de gemeene gratie? Wel, en die lankmoedigheid is naar de Schrift een gunstige gezindheid Gods. Nu kan geconcludeerd: God heeft een gunstige gezindheid jegens alle mensen. „Wij stellen dus vast de oude,

maar opnieuw te verdedigen waarheid, dat God lankmoedig is jegens ongelovigen, goddelozen, verworpenen, vaten des toorns. En het is niet te ontkennen, dat deze lankmoedigheid een genadige, gunstige gezindheid is“¹⁰). Botst deze leer niet tegen de belijdenis van Gods eeuwig besluit, zoodat hier een ja en een neen tegenover elkaar staan? Dat hindert niet: wij kunnen niet alle „lijnen van de openbaring“ in een sluitend systeem brengen¹¹). En: pas op voor schematische en logicisme¹²). Zoo is het dan geschied in deze jaren, dat de goede leer van de eenvoudigheid Gods door theologen, die zich gereformeerd noemen vierkant ontkend wordt, hoewel men met den mond daarvan belijdenis doet (Art. 1 N.G.B.). Hoe is het goud verdonkerd! De huidige dogmatische verwarring in het synodocratische kamp moge voor ons een waarschuwing zijn nimmer het oor te sluiten voor reformatorische kritiek, van welken kant die kritiek ook moge komen. Want het niet willen luisteren wordt zwaar gestraft.

Spakenburg.

KAMPHUIS.

¹⁰) Dr S. J. Ridderbos, „Rondom het Gemeene-Gratieprobleem“, bl. 13.

¹¹) Idem, t.a.p.

¹²) Berkouwer, t.a.p.

„Gods rechtvaardigheid door het Evangelie geopenbaard“

„Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof“.

Rom. 1:17.

In het voorgaande vers heeft Paulus geschreven, dat hij zich voor het evangelie niet schaamt. Als hij zich daarvoor zou schamen, dan zou hij zich schamen voor de kracht Gods! Want Gods kracht werkt door dat evangelie tot zaligheid voor een iegelijk, die het gelooft.

Gods reddende kracht werkt door het evangelie. Dat verklaart Paulus nader in vs 17 door te zeggen, dat Gods rechtvaardigheid in of door het evangelie wordt geopenbaard.

Ik kan me voorstellen, dat iemand vraagt: Is Gods rechtvaardigheid wel een reddende kracht? Moeten we niet schrikken als we horen van Gods rechtvaardigheid? Zingen we dan niet in Psalm 130:2:

Zo Gij in 't recht wilt treden,
O HEER, en gadeslaan
Onze ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan?

Ik vermoed, dat, als wij spreken van Gods rechtvaardigheid, we meestal bedoelen Gods straffende en wrekende rechtvaardigheid. Waardoor Hij z'n vijanden verdeelt en de goddelozen straft.

Maar de Schrift spreekt ook anders van Gods rechtvaardigheid.

Vooral de psalmen doen dat. Ik wil enkele voorbeelden noemen:

„Op U, HERE, betrouw ik: laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid, help mij uit door Uw gerechtigheid“ (Psalm 31:2).

„Op U, HERE, betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid, red mij door uw gerechtigheid en bevrijd mij, neig Uw oor tot mij en verlos mij“ (Psalm 71:1, 2).

„Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd worden“ (Psalm 89:17).

De Kanttekening voegt verklarend toe: Die (gerechtigheid) vereist, dat Gij Uw woord houdt en mijn rechtvaardige zaak voorstaat (Ps. 31:2).

We zouden deze rechtvaardigheid of gerechtigheid Gods kunnen omschrijven met de bekende woorden:

God zal zijn waarheid nimmer krenken,
Maar eeuwig zijn verbond gedenken.
Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht.

Wij hebben in het Evangelie niet te doen met de straffende, wrekende rechtvaardigheid Gods, die de zondaar verdoemt en verdeelt in toorn.

Maar rechtvaardigheid Gods is hier de vrijsprekende, reddende, verlossende rechtvaardigheid Gods.

God is rechtvaardig. Dat wil hier zeggen: We kunnen op de HERE aan.

Hij houdt Zich aan Zijn beloften. Hij houdt geen slag om de arm.

Wat Hij belooft heeft zal bestaan. God heeft zijn volk beloofd vergeving der zonden en eeuwig leven. Wie op die beloften vertrouwt komt nooit beschaamd uit. Zo spreekt niet alleen het Oude Testament, maar ook het Nieuwe.

„Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid“ (1 Joh 1:9).

Door het evangelie wordt die reddende rechtvaardigheid geopenbaard.

Wordt openbaar, dat God de zonde aan zijn eigen lieve Zoon met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft. En dat Hij op grond daarvan onze zonden wil vergeven en het eeuwige leven schenken.

Gods rechtvaardigheid wordt door de blijde boodschap geopenbaard.

Men heeft dat vaak zó verstaan, dat door het evangelie ons wordt bekend gemaakt, hoe wij rechtvaardig-voor-God worden. Het evangelie zou ons dan bekend maken met de weg der zaligheid.

Ook heeft men het wel zó verstaan, dat het evangelie ons iets zou leren aangaande Gods rechtvaardigheid. Het zou ons doen weten, dat God rechtvaardig is. Het zou ons inzicht in deze deugd Gods verrijken.

Maar geopenbaard worden betekent nog wel wat meer dan dit alles.

Dat wordt ons direct duidelijk, als we even letten op vers 18: „Want de toorn Gods wordt geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden“.

Gods toorn wordt geopenbaard. Dat wil zeggen: Gods toorn brandt tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid. Gods toorn blijkt, Gods toorn is werkzaam. Gods brandende toorn werkt ellende. Ook de chaos van de huidige tijd.

Dat ziet de wereld wel niet, maar wie bij het Woord leeft, ziet het.

Gods toorn is geen rustende, werkloze deugd Gods. Gods toorn wordt geopenbaard, dat wil zeggen: werkt krachtig.

Welnu, dit geldt ook van de rechtvaardigheid Gods.

Terwijl de toorn Gods werkt in de wereld en geopenbaard wordt ook over de afvallige kinderen des verbonds en over een afvallige kerk, wordt Gods rechtvaardigheid openbaar als een werkende kracht in het leven der gelovigen.

De afgoden kunnen geen toorn openbaren en geen rechtvaardigheid betonen.

Maar de Vader van onze Here Jezus Christus is de levende God.

Gods toorn grijpt in de geschiedenis, in het leven der mensheid in.

Maar zoals God Zijn toorn betoont in het leven der goddeloze wereld, zo betoont Hij Zijn rechtvaardigheid in het leven van Zijn volk.

En het gevolg is, dat Gods rechtvaardigheid door de gelovigen gekend en erkend wordt, doch ook dat de werking van Gods rechtvaardigheid in het leven der gelovigen uitkomt.

Bucer omschreef onze tekst als volgt: „Daar waar het evangelie geloofd wordt en zo het ganse vertrouwen op de Here Christus gericht is, beginnen de mensen de rechtvaardigheid Gods, die hen vrijsprekt en zalig maakt, te erkennen en te ervaren“.

Met de woorden „uit geloof tot geloof“ verklaart Paulus, waar de rechtvaardigheid Gods openbaar wordt.

Waar de Heilige Geest door het evangelie geloof werkt, daar werkt Gods reddende rechtvaardigheid. Daar worden de zonden vergeven. Daar bloeit het leven. Daar roemt de gemeente: „Wij dan, gerechtigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Here Jezus Christus“ (Rom. 5:1).

Er is over deze woorden: „uit geloof tot geloof“ ontzaglijk veel geschreven. Men heeft gedacht aan een voortgaan van een geloof-in-het-algemeen tot het persoonlijk geloof, dat de zonden zijn vergeven.

Men heeft gesproken van een innerlijke groei van het geloof, dat voortgaat van kracht tot kracht.

Ik denk, dat er nergens in de Schrift sprake is van een voortgang van geloof-in-het-algemeen tot persoonlijk geloof (Zie artikel eerverleden week).

Ik denk dat er ook nergens in de Schrift sprake is van groei van het geloof. Een geloof als een mosterdzaad kan bergen verzetten.

Ik meen, dat Paulus niet anders wil zeggen, dan dat de kracht van Gods rechtvaardigheid, dat is dus de

kracht van het evangelie, alleen maar door het geloof gekend en ondervonden wordt.

Met „uit geloof“ verklaart Paulus, waarmee de openbaring van Gods rechtvaardigheid begint: met geloof.

Met „tot geloof“ verklaart Paulus welk doel de openbaring van Gods rechtvaardigheid heeft: het geloof.

Mogelijk wil Paulus ook met deze uitdrukking de grens aangeven, waarbinnen Gods rechtvaardigheid zich openbaart. Waar nog geen geloof is, openbaart zich Gods toorn. Waar geen geloof meer is openbaart zich ook Gods toorn.

Maar waar het evangelie geloofd wordt, daar werkt Gods rechtvaardigheid het heil dat nooit vergaat.

Bengel — een oude Schriftverklaarder van omstreeks 1800, van wien nog veel te leren is — verklaarde deze uitdrukking aldus: Het geloof is de voorsteven en de achtersteven. Het leven der rechtvaardigen blijft tot de dood een leven des geloofs. Het geloof gaat met bekering gepaard. Wie gelooft heeft God lief met z'n ganse hart en de naaste als zichzelf. Wie gelooft wandelt in de wegen des HEREN. Maar als ons gevraagd wordt: Hoe weet gij dat uw zonden vergeven zijn en dat gij het eeuwige leven zult beerven, dan is het antwoord: Ik geloof het Evangelie. Ik vertrouw op Gods reddende gerechtigheid.

H. J. J.

KERKELIJK LEVEN

Hoogleraren ter Synode, III

Nu nog een enkel woord over ons tweede bezwaar. Men weet: dit raakt de samenstelling der commissies. Wat een commissie is, hebben we verleden week omschreven.

Het nieuwe element in de regeling is, dat hoogleraren aan een commissie kunnen worden „toegevoegd“. Maar dan zijn ze geen lid der commissie. En het uitbrengen van een rapport wordt uitsluitend leden opgedragen. Dat is dus: een hoogleraar, tenzij hij afgevaardigd zou zijn (b.v. als ouderling, wat wel eens gebeurd is) kan niet rapporteren.

Nu even indenken, wat dat betekent.

a). Hoogleraren zijn geen lid der commissie, waarvan ze „toegevoegd“ zijn (als het nl. gebeurd is, dat zij eraan werden toegevoegd; immers zij „kunnen“ worden toegevoegd).

Dat „kunnen“ bewijst dus: het geval laat zich denken, dat een hoogleraar wel wordt uitgenodigd, om de zittingen der synode bij te wonen, maar niet wordt „toegevoegd“ aan een commissie. In zulk een geval kan hij dus de volle synode wel dienen met adviezen, kan daar het woord vragen en zijn mening bekend maken, maar kan hij niet aan de voorbereiding van een besluit meewerken. Want die voorbereiding geschiedt in een commissie. Hij moet in dat geval, als hij meent, dat een commissie een verkeerd advies geeft, zijn oordeel zolang voor zich houden, totdat de kwestie, waarover het loopt, door de rapporteur der commissie aan de volle synode wordt voorgelegd. Hij staat dan tegenover het onderwerp even onvoorbereid als ieder ander synodelid tegenover de punten, die niet tot zijn commissie behoren. Van de beraadslagingen en van de oordeelsvorming in de allereerste aanleg is hij in zulk een ondersteld geval uitgesloten. Hij moet bij alle punten, als hij tenminste meehelpt wil, op z'n qui vive zijn. Maar mist over heel de linie een privilege (weten wat er „komt“, en op de hoogte van de kwesties zijn) dat andere ter vergadering aanwezigen gehad hebben voor een deel (het deel der commissie).

Men moet zich dat goed indenken. De kwesties goed leren kennen, dat gebeurt alleen in de commissie. De mensen denken wel eens, dat alle brieven, die ze schrijven, door alle synodeliden worden gelezen, of aan hen allemaal worden voorgelezen. Maar daar kan geen sprake van zijn. Er zijn soms brieven met bijlagen — zóveel, dat je wel tot Kerstmis zou moeten vergaderen, alleen al om de papieren te lezen. Als ik me indenken, hoeveel papieren op de synodetafel gelegd zijn door anderen, dan weet ik: als dat allemaal gedrukt zou worden, zou het een ruimte beslaan om van te ijzen. En dan zwijgen we nog van de paperassen die de synode zelf te schrijven heeft. Kortom, het kan niet anders: men leest de stukken (althans in de regel) niet in volle synode, doch in commissie. En daar gebeurt het zo veel mogelijk en dienstig. Ook daar kan het soms alleen dan maar wat verstandig worden, indien een sub-commissie weer een uittreksel uit de stukken maakt. Alleen een buitenstaander, die niet weet hoe veel papieren op de werktafel van de commissies komen en daar blijven, of 'n dwaas kan menen, dat de commissieleden allemaal ook maar een abc kunnen „snappen“ van de inhoud der aanwezige stukken, indien ze worden voorgelezen door de commissievoorzitter. Er zijn soms zoveel brieven, en zoveel bijlagen, en zoveel documenten, dat alleen een reus, die de hersens van alle filosofen en alle peutersaars en alle geheugen-acrobaten bij elkaar heeft, weten kan: dát en dát heeft die meneer met zoveel bijlagen nu eigenlijk precies verteld. Ik heb nog nooit zo'n angstigmakend wezen aangetroffen — gelukkig.

Om kort
commissie
grondig
haar alle
is. Soms
nu preci
te wezen
ties al
is tenmin
rapport, a
halen wat
Nu kan
pietere
hier naa
wel-wat-n
die op een
te" te zijn.
zo onbehol
voegt" aan
behandelt,
hij even b
een berg p
bekend. H
En zijn ev
Maar goed
vorm. Mar
gevoegd, d
hem verlor
muleringar
gedwongen
king van d
van een he
Anders
zaken aan
hoogleraar
aan die co
dat op een
kunnen lev
ductief mo
secur
missies mo
werkelijk t
non-actief
Dit voor
doet zich c
aan een ce
wel is toe
een commi
niets bijzo
Men zal
regel een
sie. Zeker,
Er staat
een commi
we prachti
ook weder
u toevoege
ik „kan“
Ik zelf nog
gewoonlijk
node, als h
om zijn an
halen), ik
voelt: die e
waarvan ik
wel versta
missie, wije
laat toevoe
den. Stel, e
nici, met e
de directe
voegsel in
dan is de n
teur van
de directeu
missie, dan
mand mag
en wat hij
gaat doen,
beter, zo m
soms elkaa
vooral als
wezen kan.
We spreke
dat „toevo
al wordt ee
missies doc
bedeling“ g
bijgestann
gaat is een
Maar ieder
is van bizo
realiseren.
zijn eenvou
vlot en gez
is een goe
over de con
of wil een
de „eenvou
puleren me
slechte
en moet een
en eventue
van het we
ker blijft b
blijf bij de
in kerkbode